

BOGOLJUB

Izhaja zvečer vsak drugi in četrti četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 1 K 44 h na leto. Na Nemško 1 K 70 h, v Ameriko 2 K 20 h.

Cerkveni
list

za
slovensko
ljudstvo

Spisi in dopisi se pošiljajo:
Uredništvu „Bogoljuba“
Ljubljana, Semeniške ulice,
št. 2. Naročnina pa: Upravi-
ništvu „Bogoljuba“, Ljub-
ljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 8.

V Ljubljani, dne 23. aprila 1903.

Leto I.

Slovenci na tujem.

II.

Zadnjič smo nekolikò opozorili na to, kako zelo naši rojaki zapuščajo svoj dom, hité v daljni tuji svet in kake nevarnosti jim preté v tem oziru. Iz domoljubnega in bogoljubnega ozira, smo rekli, obžalujemo to in z bridkostjo opazujemo to silno drvenje v tujino. In najrajši bi videli, da bi ostali doma, ako jim ni posebne sile.

Vendar če že nekateri na vsak način hočejo ali morajo iti od doma, potem je vsaj na to misliti in skrbeti, da se nevarnosti, katerim so izpostavljeni, kolikor mogoče zmanjšajo in odstranijo. Povsod, kamor gredó, in če tudi med same nevernike, biva nad njimi isti Bog, vežejo jih iste božje zapovedi, čaka jih istotako smrt in sodba in večnost, kakor doma.

Toda predno govorimo kaj drugega, moramo danes — da ne bo za letos prepozno — opomniti naše drage rojake, po svetu razkropljene, na eno stvar, na katero naj bi niti letos niti nobeno leto ne pozabili, to je: velikonočna spoved. Tudi zapoved: spovej se svojih grehov vsaj enkrat v letu in o velikonočnem času prejmi sveto Rešnje Telo! velja na tujem ravno tako kakor doma, če jo je le mogoče izpolniti. Brez spovedi in sv. obhajila, ki sta dva studenca življenja za vsako

krščansko dušo, sploh ni krščanskega življenja. Če pa človek še enkrat na leto teh dveh odraslemu človeku najpotrebnejših zakramentov ne prejme, potem je njegovo krščanstvo popolnoma na tleh. In če človek to reč eno leto opusti, potem opušča tako lahko, potem se odlaga in odloži rado za leta in leta ali — za vselej.

Zato je največe važnosti za naše rojake po svetu, da če že ne večkrat na leto, vsaj enkrat prejmejo sv. zakramente. Le na ta način ostanejo še v zvezi s cerkvijo, sicer se ji popolnoma odtujijo.

Vemo, da mnogi to tudi v resnici storé. Saj smo že zadnjič pisali, da mnogi prav dobri in verni ostanejo in ne gredó k spovedi samo enkrat, ampak večkrat v letu.

Toda saj poznamo življenje po mestih, po tovarnah, po delavnicah, po rudokopih, po železnicah i. t. d. Če jih je že doma, na primer v Ljubljani, kjer imajo spovednikov na izbiro, kjer spoved lahko opravijo vsak dan, toliko moških in časih tudi žensk, ki živé dolga leta brez svetih zakramentov, koliko bolj je še to tam, kjer spovednika, s katerim bi se mogli razumeti, težko dobé.

Zato bi jim mi radi pri tej važni zadevi šli na roko in jim pokazali in povedali, kje da morejo dobiti slovenskega spovednika in dobro spoved opraviti. Kakor v novejšem času spisavajo in prodajajo cele knjige in knjižice, takoimenovane „kažipote“ po več-

jih mestih in znamenitejših krajih, takó bi bilo pred vsem potreba, da bi ljudje imeli tudi kaŝipot za svoje duševne potrebe, da bi vedeli, kje morejo opraviti najpotrebnejše delo, namreč spravo z Bogom, od katerega so se po grehu ločili. V velikih mestih, kakor sta Dunaj in Gradec, je človeku, ki ni še dobro znan, zlasti novodošlim, res zelo težko najti, česar išče.

Poizvedovali smo torej nekoliko po tej reči, in že v predzadnji številki našeli cerkve na Dunaju, kjer Slovenci, ki ne znajo dobro nemščine, lahko spoved opravijo. Zaradi popolnosti to še enkrat ponovimo: Celo leto se lahko spové: v VIII. okraju Josefstadt (Dunaj je namreč razdeljen na 19 okrajev) na Alserstrasse v samostanski cerkvi častitih patrov minoritov. Med šolskim letom (torej med šolskimi počitnicami ne) pa še v dveh drugih cerkvah in sicer v I. okraju (v notranjem mestu) v Avguštinski cerkvi (Augustinerkirche), in v VII. okraju Nerbau v cerkvi sv. Urha (St. Ulrichskirche). V teh dveh cerkvah namreč spovedujejo gospodje, ki se pečajo z višjimi bogoslovnimi študijami, da postanejo doktorji bogoslovja, in pa oni gospodje, ki se pripravljajo za profesorje na škofovih zavodih v Št. Vidu.

V Gradcu se vam najbolj priporoča spoved opraviti pri čč. gospodih lazaristih ali misijonarjih (Marienkirche v Mariengasse) ne daleč od kolodvora, dalje pri frančiškanih blizu glavnega mostu, ki vodi čez Muro, in v Maria Trost blizu Gradca, menda tudi pri minoritih; izven Gradca pa v Gratweinu in Sv. Štefanu. — V Ljubnem (Leobnu) za tisoč Slovencev ni nobenega slovenskega spovednika.

Toliko, kolikor smo za sedaj mogli poizvedeti. Za drugo leto bomo izkušali sestaviti še popolnejši izkaz. Obračamo se tudi s prošnjo do gospodov, naj nam sporočé, če so morda ti naši podatki kaj pomanjkljivi, in naj nam pošljejo podatkov še iz onih krajev, od koder jih sedaj nimamo.

Naše bralce pa prosimo, ako imajo kaj svojih znancev ali celó domačih tam okolu po svetu, naj jih opomnijo — če bi se morda sami na to ne spomnili, ali če morda že niso tega opravili — na velikonočno dolžnost, ki je ena prvih in glavnih katoliške vere. Naj jim tudi povedó, kje da morejo spoved opraviti, kakor smo mi tu napisali, ako

morda bivajo v teh krajih. Najbolje bi seveda bilo, če bi dotičniki „Bogoljuba“ sami imeli in sami brali, kar se njim v prid piše.

Predvsem seveda je treba za spoved volje; če volje ni, tudi prilika, ki je na ponudbo, nič ne pomaga. V Nemčijo na Vestfalsko hodijo že nekaj let vsako Velikonoč za nekaj tednov slovenski duhovniki; sprva so hodili svetni duhovniki, sedaj so pa prevzeli to lepo misijonsko delo frančiškani. Mnogi ondi bivajoči Slovenci se domačih duhovnikov silno vesele, radi poslušajo njih pridige, opravijo sv. spoved, ter navdušeno pevajo v cerkvi slovenske litanije in pesmi tam daleč od svoje domovine. Ali dosti jih je tudi, ki se za rojaka-duhovnika nič ne zmenijo in morda še zabavljajo nanj; vsaj tako smo včasih brali.

Torej najprej prilike, potem pa volje! Porabite priliko, dragi rojaki, poiščite jo, če treba tudi morebiti par ur pota ali vožnje za to porabiti! Spravite se z Bogom večkrat v sv. zakramentih; in ako ne večkrat, vsaj enkrat na leto, ter obljubite pri tej priliki, da hočete ostati zvesti svojemu rodu, zvesti svojemu — Bogu!

V svitu večne luči.

Dobri pastir.

Bilo je na Koroškem. V neki gorski vasi je mrzlega zimskega večera slonel na svojem naslonjaču sivolasi dušni pastir. Utrudila ga je težka pastirska služba: bil je ves obnemogel in potr. Ko je noč legla na zemljo, kličejo ga na obhajilo tri ure daleč v gore: „Ne morem“, pravi, „noge me več ne nesejo, bolan sem pa star, idite k sosednemu duhovniku!“ Čez šest ur, o polnoči pride zopet sel z gore. „Gospod“, pravi, „vas hoče imeti, brez vas ne more umreti, bili ste njegov spovednik in vodnik, o! kako hrepeni po vas na smrt bolni mož!“ „Bom poskusil v božjem imenu“, reče župnik ter pokliče štiri krepke može. Nosilnico prinesó ter ga v nosilnici nesó pred tabernakelj. Tu si vzame sv. popotnico in sedaj se je jela pomikati mala procesija v gore. Temna noč objema zemljo, debel sneg pokriva goro in plan. Spreddaj koraka sel z lučjo in zvončkom, za njim nesejo štiri možje župnika, ki na svoja prsa pritiska Najsvetejše. Sedaj so gori. Bolniku tekó solze veselja po licih, ko zagleda svojega dobrega pastirja; pa tudi okoli stoječi se ne morejo zdržati solz, ko gledajo nenavadno pretresljivi prizor: Na nosilnici ležeč spové dobri pastir bolnika in mu podeli sv. popotnico. Ko opravi dobri pastir svojo pastirsko službo, mu začno moči pojemati. Glas mu poide, s tresočo se roko dá še enkrat poljubiti bolniku sveti križ, potem še parkrat globoko izdihne in smehlja se — umrje. Kmalu potem zastane tudi bolniku srce.

Ljubi bralec, kaj ne, da je ginljiva ta zgodba. To je bil pa res dober pastir, praviš sam pri sebi, saj je dal življenje za svojo ovco. Poznam pa in ti pokažem še boljšega pastirja. Imate li pri vas evangelijsko knjigo? Odpri evangelij za drugo nedeljo po Veliki noči in bral boš: Jaz sem dober pastir. Dobri pastir dá življenje za svoje ovce. Najemnik pa in kdor ni pastir, ki niso ovce njegove, vidi volka priti in popusti ovce in beži; in volk popade in razpodi ovce. Jaz sem dober pastir, in poznam svoje ovce in moje poznajo moje; kakor pozna mene Oče, in jaz poznam Očeta, in dam svoje življenje za svoje ovce. In imam še druge ovce, katere niso iz tega hleva; tudi tiste moram pripeljati, in bodo moj glas poslušale, in bo en hlev in en pastir. (Jan. 10, 11—17).⁴

Kristus je dober pastir. Mi pa smo njegovo ljudstvo, in ovce njegove paše. (Ps 99, 4.) Triintriideset let je iskal na zemlji izgubljenih ovčic. Htel je za njimi od mesta do mesta, od vasi do vasi, od hiše do hiše, od praga do praga. Iskal jih je tako goreče, da je prišel slednjič ob svojo obleko, samo rdeča obleka njegove krvi ga še pokriva. Celo telo mu je grozovito raztrgano in razmesarjeno, trnje obdaja in globoko zbada njegovo glavo. Smrtno truden je, ko dospé na vrh Golgate. Sedaj ga moč zapusti, utrujen od težke poti se nasloni na svojo pastirsko palico — na les sv. križa in — umrje. Dober pastir dá življenje za svoje ovce...

Pa to še ni vse: Dober pastir ostane pri svoji čedi. Tudi Kristus, dober pastir, ostaja pri svoji čredi vse dni. „In glejte, jaz ostanem z vami vse dni do konca sveta.“ Napravil si je pastirski šotor, od koder pase svojo čedo, — tabernakelj. Iz tabernakelja čuje nad svojimi ovčicami v priprosti vaški cerkvi nič manj kakor v ponosni mestni stolnici. Če kaka ovčica zaide na strupen pašnik smrtnega greha, jej kliče tiho sicer a vendar dosti glasno noter v srce, jo opomina in svari. Ali ga ne slišiš včasih, ko greš mimo cerkve?...

Dober pastir dalje čuje nad svojo čedo ter jo vodi na dober pašnik, kjer je zdrava, tečna hrana. Glej pašnik, na katerem svoje ovce pase dober pastir, Gospod Jezus Kristus! Lepo ga popisuje prerok Ezehiel: Po najboljših pašah jih bom pasel in na visokih gorah Izraelovih bodo njih pašniki; tam bodo počivale na zelenih tratah in na tolstih pašah se bodo paste po gorah Izraelovih. Jaz bom pasel svoje ovce; in jaz jih bom počivat vodil, pravi Gospod Bog. (Ezech. 34, 14, 15)

Ovce iščejo na pašnikih zelenja, cvetlic in rose. To troje najdeš tudi ti, ovčica Jezusova, na pašniku dobrega pastirja, na zeleni trati sv. katoliške cerkve. Zelenje je Jezusov nauk, so resnice sv. vere. Jezusov nauk je vedno zelen, vedno svež, nov in krepljen. Le rad ga poslušaj, kedar se ti oznanjuje z lece, da boš dobra ovčica Jezusova. Moje ovce poslušajo moj glas in hodijo za menoj.

Na pašniku Jezusovem najdejo ovce cvetlice — prelapih čednosti in zgledov Jezusovega življenja: belo cvetko čistosti in nedolžnosti, temno cvetko potrpežljivosti, modro cvetko ponižnosti, rdečo cvetko

ljubezni. Posnemaj ga v svojem življenju ter hodi za njim!

Na pašniku dobrega pastirja se ovce krepcajo s hladilno roso, — s krvjo dobrega pastirja. Rosa je Jezusova presveta kri, ki prihaja iz nebes na altar. Rosa svetlobe je tvoja rosa. (Izaija 26, 19.) Ta rosa razsvetljuje naš um, unema in užiga našo ljubezen ter nas napolnjuje z nepopisnim veseljem. To je res hrana, ki ima vso sladkost v sebi.

Sedaj pa reci, da Jezus ni pravi dober pastir. Svoje življenje je dal za te, izgubljeno ovčico, pase te s tečno hrano resnice, s prelepim zgledom svojega življenja, in napaja s svojo krvjo! On je res dober pastir, on tvoja pot, resnica in življenje. Bodi tudi ti njegova zvesta ovčica, da se boš vekomaj pasel na nebeškem pašniku, da boš deležen obljube dobrega pastirja: In jaz jim dam večno življenje, in ne bodo pogubljene vekomaj, in nihče jih ne bo iztrgal iz moje roke. (Jan. 10, 28.)

Dr. Josip Feršc.

Misijonski

glasnik. ◀

Družba sv. Petra Klaverja leta 1902.

Da delovanje te vse hvale vredne družbe še bolj razvidimo, podajmo nekoliko pregleda o njenem delu v preteklem letu 1902. Mimogredé omenjamo, da nam je poslala voditeljica in ustanoviteljica družbe grofica Ledochowska iz Rima, kjer se sedaj mudi, razglednico, na kateri je naslikana hiša te družbe v Rimu. Pravi, da je prebrala „Bogoljuba“ ter želi, da se ji redno dpošilja. Upamo, da je večinoma tudi razumela, kar je brala, saj je po rodu in krvi Slovanka-Poljakinja. Meseca junija se misli vrniti iz Rima preko Ljubljane v Solnograd.

Družba sv. Petra Klaverja ima 4 naselbine (samostane): v Solnogradu, na Dunaju, v Trstu in v Rimu, v katerih so takó imenovani notranji (pravi) udje, t. j. redovnice te družbe; dalje ima sedem „podružnic“, ki jih vodijo vnanji, med svetom živeči udje, in sicer: v Inomostu, Pragi, Krakovem, Bocnu, Monakovem, Vratislavi in Parizu; konečno 12 zastopstev ali poverjeništev po raznih mestih, ki jih vodijo podporni udje družbe. — Udov šteje družba notranjih 26, vnanjih 57, podpornih 1842; preteklo leto jih je pristopilo 721.

Družba nima namena samo darov nabirati za Afriko, ampak spleh zanimanje buditi za Afriko, sočutje, usmiljenje vzbujati za ondotne nesrečne prebivalce. V ta namen izdaja časnike in knjižice, napravljaja shode in govore. Njeno glasilo, list „Odmevi iz Afrike“ se je tiskalo preteklo leto v nemškem jeziku v 18.000 izvodih, v poljskem in italijanskem v 4000, v češkem in francoskem v 2000 izvodih.

— Knjižica „Mala afriška knjižnica“ se je tiskala v nemškem jeziku v 15.000, v italijanskem v 5000 izvodih.

Družba ima tudi svojo tiskarno v Solnogradu, kjer stavijo črke in tiskajo knjige redovnice same. V nji se je tiskalo preteklo leto poleg „Odmevov iz Afrike“ mnogo drugih spisov, lističev in podobic v raznih jezikih, ki naj bi budili zanimanje in vabili k sodelovanju pri tem imenitnem misijonskem delu. Med drugim sta se tiskala tudi angleško-francosko-afriški besednjak, in čitanke v culu-jeziku.

Shodov in govorov je napravila družba preteklo leto 38; na njih se je govorilo v nemškem, italijanskem in angleškem jeziku ter vzpodbujalo na delo za osvobojenje Afrike. — Poleg tega je napravila družba 5 razstav cerkvene obleke, namenjene za Afriko: dve na Dunaju, po eno v Inomostu, Bocnu in Monakovem; več dobrodelnih veselic, devet gledaliških iger. Med temi se je predstavljala igra „Zajda, zamorska deklica“, ki jo je spisala grofica Ledochowska sama, v kraljevem gledališču v Monakovem; pričujoči so bili vsi principi in princeze bavarske kraljeve rodbine.

V denarju je razdelila družba preteklo leto med 24 misijonskih družb, ki delujejo v Afriki, 60 tisoč kron. 373 zamorskih otrok je bilo krščenih na imena, ki so jim jih izbrali dobrotniki, 379 otrok se je odkupilo z miloščino. Dobrotniki so posinovili (kakor za svoje otroke vsprejeli in obljubili zanje skrbeti) tri odkupljene otroke sužnjev, eno zamorko-redovnico in pet dečkov, ki se bodo vzgojili za duhovnike.

Raznim misijonskim postajam v Afriki je družba poslala cerkvene obleke, posode in drugih pri službi božji potrebnih reči v vrednosti 16 tisoč kron. — Končno je nabrala družba mnogo tisoč kil obrabljenih pisemskih znamk (mark), in jih porabila v prid afriškim misijonom.

To je podoba delovanja Klaverjeve družbe v preteklem letu 1902. Priznati moramo, da kakor je družba še mlada, je že dokaj storila v dosego svojih vzvišenih namenov. Dal Bog, da bi se vedno krepkeje razvijala in od leta do leta mogla več storiti v pomoč ubogim zamorcem, ki so sicer črni po obrazu, ali po duši — neumrljivi!

Sv. Jurij.

Nekatere svetnike naše ljudstvo že od nekdaj posebno časti, toda jih malo pozna. Med temi je eden izmed prvih gotovo sv. Jurij, ki ga ravno ta mesec praznujemo. Posvetimo mu danes nekaj vrstic.

Dne 24. aprila obhaja sv. Cerkev njegov god. Sv. Jurij je bil vojak, in ker ob preganjanju kristjanov pod cesarjem Dijoklecijanom ni hotel zatajiti sv. vere, moral je svojo stanovitnost plačati s svojim življenjem. Umrli je mučeniške smrti leta 303.

O drugih njegovih življenjskih razmerah je malo znanega. Le to smemo za gotovo trditi, da je moral zelo sveto živeti, veliko dobrega storiti in posebno junaško trpeti in umreti, ker so ga od najstarejših časov tako zelo častili vsi kristjanje.

V naših krajih je god sv. Jurija sopraznik, v iztočni cerkvi pa je od nekdaj zapovedan praznik. Mnogo cerkvâ se je sezidalo v čast temu mučencu

že v najstarejših časih krščanstva. Dokler Carjigrad ni prišel Turkom v last, je bilo samo v tem mestu več cerkva, posvečenih sv. Juriju.

V ljubljanski škofiji je sedaj 12 župnijskih cerkva, 32 podružnic in dve kapeli posvečeni temu svetniku. Evo jih!

Župnije: Čatež, Dobrnič, Gorje, Ihan, Št. Jurij pri Kranju, Št. Jurij pod Kumom, Št. Jurje pri Šmarji, Motnik, Nevlje, Stara Loka (Mati Fara), Stari trg pri Ložu, Šturje. — Podružnice: Hruševo v župniji Dobrova, Zg. Studenec v župniji Ig, Stožice v župniji Ježica, Tacenj v župniji Šmartno pod Šmarno Goro, Brezje v župniji Cirknica, Cajmarje v župniji Št. Vid pri Cirknici, Hinterberg v župniji Kočevska Reka, Bistrica v župniji Križe pri Tržiču, Močvirje v župniji Bučka, Orehovica v župniji Št. Jernej, Grmovlje v župniji Skocijan pri Dobravi, Póganik v župniji Šmartno pri Litiji, Glinjek v župniji Polšnik, Volča v župniji Poljane, Izlake (Podšentjur) v župniji Čemšenik, Št. Jurij v župniji Mirna Peč, Gorenje Grčevje v župniji Šempeter pri Novem mestu, Št. Jurij v župniji Hrenovice, Potoče v župniji Senožeče, Žeje v župniji Slavina, Rožanec v župniji Črnomelj, Št. Jurij v župniji Št. Vid pri Zatičini, Št. Jurij v Selih v župniji Višnja Gora, Lukovek v župniji Trebnje, Senčurski hrib v župniji Sv. Trojica pri Mokronogu, Bistrica v župniji Trnovo, Jurešice v župniji Knežak, Velika Ligojna v župniji Vrhnika, Prapreče v župniji Polhov Gradec, Dvor v župniji Žužemberk, Sela v župniji Hinje, Koren v župniji Krka. — Kapela v Dolu v župniji Stari trg pri Poljanah, slednjič kapela na ljubljanskem Gradu.

V Ljubljani so sv. Jurija še prav posebno častili; bil je patron ljubljanskega mesta. Ravno zato so mu posvetili kapelo na Gradu. Dandanes je to v Ljubljani skoro popolnoma pozabljeno, da so predniki sedanjih Ljubljancev mesto izročili svetemu Juriju v varstvo. Samo en ostanek o tem še živo priča: to je zmaj v mestnem grbu. Ta zmaj je zmaj svetega Jurija. Zmaja Ljubljanci še imajo — na novem mostu štirje grozni stražijo — na sv. Jurija so pa popolnoma pozabili. Znamenje moderne verske brezbriznosti, ki tako mogočno gospodari po mestih! — Sv. Juriju je posvečen tudi stranski oltar v Križevniški cerkvi, in njegov kip stoji v stolni cerkvi na oltarju „naše ljube Gospé“. (Ur.)

Iz tega je pač razvidno, kako zelo so imeli ljudje na Kranjskem v časti sv. Jurija.

Obrazuje se naš svetnik kot vitez sedeč na konju v bojni opravi in prodirajoč s sulico zmaja. To pomeni, da je hotel hudobni duh z grožnjami in mukami sv. Jurija pripraviti k odpadu od sv. vere in ga privedi v pekel; toda svetnik je premagal po svoji živi in trdni veri vse naklepe peklenškega sovražnika.

Drugi bravci! Sv. apostol Pavel piše v listu do Efežanov, da „se nam ni vojskovati zoper meso in zoper kri, ampak zoper poglavarstva in oblasti, zoper gospodovalce tega temnega sveta, zoper hudobne duhove v podnebj“ (Efež. 6, 12). To se pravi, nam se ni treba vojskovati zoper nevernike, ki bi nam pretili z mukami in smrtjo, ampak zoper vedne skušnjave, ki nam jih napravlja hudobni duh in njegov zavoznik, hudobni svet in naše lastno hudo poželjenje. Vojskujmo se hrabro, vojskujmo se stanovitno, ustavimo se

skušnjavi takoj, ko jo zapazimo! S sulico žive vere, strahu božjega in samozatajevanja prebodimo zmaja-skušnjavca po zgledu sv. Jurija! Kaj lepo govori o tem Tomaž Kempčan, rekoč: „Pravi srčni mir zadobiš, če se ustavljaš strastem, ne pa, če jim strežeš“. (Hodi za Kristusom. I. knjiga, pogl. 6.) Kratek bo boj, a večno bo plačilo.

Ker vemo o življenju sv. Jurija le jako malo zanesljivega, naj podamo v naslednjem svojim dragim čitateljem odlomek prelepega govora svetega Lavrencija, Benečanskega patrijarha, kakor se bere v duhovnih molitvah za god sv. Jurija (Ppr. Stor. 24. apr.): „Jurij, izvrsten vojak, je zapustil vojaško službo da bi postal zgleden vojak Kristusov. Svoje

duša mučenčeva, katere ni moglo ničesar ločiti od Kristusa, ne preganjanje, ne rane, ne trpljenje, ne sedanje, ne prihodnje! Živel je sicer v mesu, ali s srcem in željami je že visel s Kristusom na križu, zato je rekel: „s Kristusom sem na križ pribit; živim, toda ne jaz, živi pa v meni Kristus.“ (Galat. 2, 19. 20.) Tako je sv. mučenec mrtev za svet živel v Kristusu mnogo bolj slavno, kakor bi bil v zemeljskem bogastvu in slasteh živel, ko bi bil ločen od Kristusa. Glej, kako bogat je, kdor tako odmrje svetu, kajti taka smrt mu podeli večno življenje pri Kristusu! Tako je bil sv. Jurij popolnoma svetu odmril, a živel je Bogu. Odmrl je grehu, odmril sebi; ko bi ne bil tako odmril, bi ne bil mogel živeti Bogu. Mar ni

Cerkev sv. Petra z Vatikanom in trg pred cerkvijo.

premoženje je razdelil med uboge, da bi imel neminljiv zaklad v nebesih. Svoje zemeljsko življenje je sovražil, da bi si ohranil večno (življenje). Našel je dragocen biser na njivi krščanstva, zato je prodal vse svoje premoženje in je kupil oni biser. Slišal je, da Gospod pravi: „Kdor se ne odpove vsemu svojemu imetju, ne more biti moj učenec“ (Luk. 14, 33.) Zato pa je zapustil bogastvo, časti, posvetno veselje, da celó svoje življenje, in je postal ubog, a neustrašen učenec Kristusov. Ni se zbal niti ječe, niti kijeve, niti verig, niti natezavnic, niti rabeljnov, niti ognja, niti nasilnikov, niti smrti. V svojem uboštvi in svoji zapuščenosti se je oziral na ubogega in zapuščenega Zveličarja na križu in ondi je dobival moč. O srečna

umrl svetu, ko je vendar ponujane mu časti in veselje odklonil iz ljubezni do Jezusa in zavoljo upanja večnega plačila? Mar ni umrl grehom, ko je vendar svoje telo vedno krotil s težkimi deli, z zatajevanjem, z uboštvom in drugimi čednostmi? O takih pravi sveti apostol Pavel: „Kateri so pa Kristusovi, so svoje meso križali z grehi in željami vred.“ (Galat. 5, 24.)

Kako bi se moglo reči o našem svetniku, da je živel sebi, ko je vendar oznanjujoč besedo božjo iskal le časti Kristusove, hoteč svoje poslušalce odtrgati satanu in jih pridobiti Kristusu? Opasan z velikodušnostjo in podprt z darom ljubezni je neustrašeno govoril o slavi Kristusovi celo pred

kralji in drugimi zemeljskimi mogočnjaki. Zato se jim je pa zameril in vrgli so ga v ječo, pretepali s palicami in biči, žgali ga z bakljami, razmesarjali, mučili, umorili. In v vsem tem trpljenju je bil kakor mrtev, ker je živel v Kristusu. Kajti ni se pritoževal, ni se branil muk. Kot izbornemu vojaku se mu je zdelo nedostojno, da bi živel zločno in umrl brez boja in bolečin, ko je vender njegov Kralj toliko trpel in umrl za rešenje duš. Pogosto premišljuje evangelijsko besedo: „Večje ljubezni nima nihče, kakor kdor dá življenje za svoje prijatelje“, je ljubil svojega Gospoda bolj z deli, kakor z besedami.

Tudi v smrtne boju je posnemal svojega Kralja Jezusa. Kar govori prerok Izaija o Odrešeniku: „Kakor ovca je peljan v zaklanje, in kakor jagnje, ki molči pred njim, ki ga striže in ne odpre svojih ust“ (Iz. 53, 7.) tako je tudi sv. Jurij pretrpel smrtne bolečine molčé; ni odprl svojih ust, razven k molitvi, da bi bil tembolj podoben svojemu Zveličarju. In tako so je zgodilo, da, kakor je bil deležen trpljenja, je postal deležen tudi slave Tistega, ki v nebeškem kraljestvu kraljuje z Očetom in sv. Duhom na veke.“

Jos. Plantarič.

Razgled po katoliškem svetu.

Sv. Oče. Dne 28. aprila tedaj, kakor smo že enkrat povedali, bodo sv. očetu, Leonu XIII., dotekla natanko leta, meseci in dnevi vladanja sv. Petra; to je 25 let, 1 mesec in 26 dni. Tudi ob ti priliki se bodo sv. očetu poklonili mnogi zvesti otroci in častili k toliko lepemu godu. V kratkem obišče papeža nemški cesar Viljem II.

Krasen zgled. Na Dunaju so imeli v najlepši dunajski, v votivni cerkvi, od praznika Marijinega Oznanenja pa do cvetne nedelje sv. misijon. Zadnji dan, na cvetno nedeljo, je bila procesija z misijonskim križem. Takoj za križem je ponosno korakal vrli krščanski župan dunajski, dr. Karol Lueger. To je res mož, ki ga je sam Bog obudil in poklical na to mesto! On ni kristjan samó v politiki, marveč tudi v življenju in dejanju. Ne sramuje se sv. križa; ne sramuje se svoje vere pokazati pred vsem svetom, dasi je Judom v zasmeh in liberalcem, tem novodobnim poganom, v nespamet. Takih bi več potrebovali v naši dobi!

Cerkveni razgled po domovini.

Iz Gorice. Katoličani v Gorici pazite! Žalostno je, ko vidimo, kako si sovražnik pravega in čistega nauka Jezusove cerkve prizadeva uničiti dobro seme, katero je prinesel naš Zveličar iz nebes. Ni zadosti, da vlada pri mnogih vernikih velika mlačnost gledé verskih stvari. Ni zadosti, da se bije resnici v lice dejansko in pismeno. Ni zadosti, da se celo od višjih krogov zavira vse, kar je katoliškega. Tudi od zunaj se nam vsiljuje sovražnik v našo sredino. In to ravno tam, kjer se najmanj misli, da bi utegnili biti kaj nevarnega, pride hudič in zaseje ljuliko.

Katoličani goriški, pazite, koga imate v svoji sredi! V zahvalo, da ste pustili in preskrbeli nemško šolo, se vam hoče še celo luteranstvo v vaši sredi

vkoreniniti in razširiti. — Znano je, da je v Gorici nemška šola, v katero prihajajo otroci katoliških starišev. Razun teh hodi tje tudi nekaj otrok luteranskih starišev. Vsled tega podučuje razun katoliškega kateheta tudi protestantski „pastor“. In kaj ta razširjevalec Lutrove vere ne stori za svoj krivi nauk? Drzne si celo katoliške otroke vabiti in prigovarjati, naj bi šli k njegovemu poduku. Kaj jih bo tam učil? Tisti pokvarjeni nauk, katerega je odpadli Luter zapustil vsem, kateri niso hoteli poslušati dobre matere, svete katoliške cerkve. Katoličani v Gorici, li res hočete pustiti, da se to še nadalje godi? In kako leta ta goriški pastor še celo v bližnjo faro Podgoro, kjer ima nekaj svojih. V resnici bi se utegnilo zgoditi, kar je rekel Gospod v sv. evangeliu, da je prišel sovražnik ter je zasejal ljuliko, med tem, ko so hlapi gospodarjevi spali. Če pa utegne kdo misliti, da je to mala reč, naj ne pozabi: „Iz malega raste veliko.“ Združite se torej močnejše med seboj! Zlasti začnite bolj goreče častiti najsvetejši Zakrament! Vzemite si v zgled toliko kristjanov, kjer častijo Jezusa v presv. Zakramentu celo ponoči. Ravno to češčenje nam daje toliko moči, ter nas bistveno loči od luterancev. Še enkrat torej: Katoličani v Gorici, pazite!

Iz Smartna pri Litiji. V naši župniji smo imeli cvetni teden tridnevne duhovne vaje za ljudstvo. Prav pridno so prihajali verniki vsak dan zjutraj k pridigi in v obilnem številu prejeli sv. zakramente. Spovedovalo je 5 do 6 spovednikov. Hvala sosednjim gg. župnikom, ki so prihiteli v pomoč! Velikonočno soboto smo imeli prav slovesno procesijo. Ljudstva, zlasti moških je bilo nepregledna vrsta. Prvikrat se je nosilo pri sprevodu orodje trpljenja Gospodovega, katero je po vzorcu iz cerkve presv. Srca Jezusovega v Ljubljani pripravil naš za vse dobro in lepo uneti cerkvenik Matej Osredkar. Nosile so to orodje na rdečih prtih odbornice Marijine dekleške družbe; vsako nosilko sta spremljali dve Marijini hčeri z prižganima svečama. Bilo je res veličastno!

Iz Sodražice. Tudi pri nas imamo že nad dve leti ustanovljeno, in kakor upamo, sedaj popolno urejeno Marijino družbo, za kar smo dolžni izreči čast in iskreno zahvalo za vse dobro unetemu prečastitemu gosp. J. Brešarju. Družba z mladeniči šteje sedaj do 300 udov. Oglasilo se je pa zopet precejšnje število deklet, ki hočejo tudi postati hčere Marijine. O da, drage deklice, tudi ve ste si izvolile najboljši del, ki vam, ako bodele stanovitne, ne bode nikdar odvzet. Tem potom naj tudi omenjamo, da smo dne 1. marca imele dekleta izvanredni shod radi vodstva. Upamo, da smo si izvolile predstojništvo, ki bode z božjo pomočjo delalo za čast Marijino in v blagor družbi. Tekom časa, kar je ustanovljena Marijina družba, so šle k večnemu počitku 3 nam drage sestrice, katerim želimo, naj se z Marijo radosté nad zvezdami. Samim sebi pa želimo, da bi bile v resnici dobre hčere Marijine, da bi bile vredne tako svete Matere in da bi ji ostale stanovitne do zadnjega diha svojega življenja.

Iz Mavčič. Dne 19. marca, praznik sv. Jožefa, je bil za nas dan veselja. Pristopilo je namreč 35 novih udov v Marijino družbo, ki so bili ta dan slovesno sprejeti. Družba šteje sedaj 93 udov. Deklet je 80, kar je veliko za našo župnijo, ki ni posebno

velika; razun par „poskočnih“ so vse v Marijini družbi. Mladeničev je pa samo 13, kajti ti se, kakor povsod, tako tudi pri nas težko odločijo za pristop. Zatorej, mladeniči predragi, pristopite pod Marijino zastavo, pokažite pred svetom, da ste močni in da beseda božja v vas prebiva! Pojdite k Mariji, ker ona je mati lepe ljubezni, pri njej je vsa milost življenja! Na vojsko pod zastavo Marijino!

Iz Strug, 18. marca. Neusmiljena smrt je zahtevala dne 10. marca prvo žrtev izmed Marijinih otrok. Umrla je osemnajstletna Marija Rus iz Podtabra. Dne 12. marca je bil slovesen pogreb, katerega so se udeležili vsi mladeniči in dekleta Marijine družbe s svetinjami in gorečimi svečami. Tri dekleta so nosila venec in trakova z napisom: „Marijina družba — svoji tovarišici.“ Pri podtaberskem znamenju, kjer se je začel sprevoz, so zapela dekleta; „Otrok Marijin, blagor ti!“ Po odpeti črni sv. maši so pa zapela na grobu: „Ob pogrebu Marijinega otroka.“ Občudovanja vredna je bila udanost, potrpežljivost in spokorni duh rajne. Dve leti je že bolehal, šesti mesec je bila priklenjena na bolniško posteljo in vendar ni nikoli bila žalostna. Da je smrt neizogibna, je prav dobro vedela. Pa se je tudi ni prav nič bala. Vedno je zatrjevala: „Rada umrjem, samo to Boga prosim, da bi toliko časa živela, da se za svoje grehe popolno spokorim.“ — Rajna te uči, krščanska mladina, kako lahko in sladko je umreti kot Marijin otrok. — Ob sedmini, 18. marca so imeli mladeniči in dekleta Marijine družbe skupno sv. obhajilo, katero so darovali za svojo rajno tovarišico. Pristopili so malone polnoštevilno k mizi Gospodovi.

* * *

Premembe med duhovščino ljubljanske škofije. V pokoj bosta stopila oč. gg.: Valentin Aljančič, župnik na Dobravi pri Kropi, in Vincencij Videgar, ekspozit pri sv. Trojici nad Moravčami. — Umrl je č. g. Janez Šafer, župnik v Dupljah na Gorenjskem. Bil je velik učenjak v botaniki (rastlinoslovju). Njegovo ime je v tem oziru daleč slovelo in zbirke njegove imajo veliko vrednost. N. v m. p.!

Naznanilo ponočnim častivcem presv. Rešnjega Telesa v Ljubljani. Po noči med 30 aprilom in 1. majem bodo moški častili presv. Rešnje Telo v cerkvi sv. Jakoba. Molila se bode 2. ura: Obisk najsvetejšega Zakramenta. — Zvečer pred praznikom zaščitnika častilcev presv. Rešnj. Telesa, sv. Paskala, t. j. 16. maja, bodo skupno molili vsi moški častivci Najsvetejše v stolni cerkvi sv. Nikolaja od 9. do 10. ure zvečer. Molila se bode 10. ura: Zahvala za prejete dobrote. — Dne 17. maja pa imajo nočni častivci svoj redni XVI. sešatek v šentklovski zakristiji po krščanskem nauku okoli polu 5. ure kakor po navadi. — Cenjeni možje in mladeniči, uljudno se vabite k obilni udeležbi pri molitvenih urah, ob enem pa tudi, da se shoda udeležite v obilnem številu; posebno še, ker bode pogovor o udeležbi pri procesiji presv. Rešnjega Telesa. Prosi se tudi, da kaj novih udov seboj privedete.

Salezijanci na Rakovniku pri Ljubljani bodo imeli v nedeljo, 26. aprila, lepa slovesnost Blagoslovili bodo lep nov kip Matere božje, potem ga nesli v slovesni procesiji okolu. Končno bo darovanje za nameravano prepotrebno novo kapelo. Povabljeni so

k slovesnosti vsi prijatelji Salezijancev, zlasti pa Marijine družbe, da se je udeležijo v kar mogoče velikem številu. Marijin kip bodo nosili udje moške in mladeniške Marijine družbe.

Marijanske slovesnosti. V Križah pri Trziču so imeli velikonočni ponedeljek in v Metliki na belo nedeljo slovesen sprejem novih udov v Marijino družbo. Na obeh krajih so vršili slovesnost sam presvetli gospod knezoškof. Obširneje drugi pot.

To in ono.

Velikost raznih cerkva. Sv. Peter v Rimu ima notranjega prostora 15 160 kvadratnih metrov, sveti Štefan na Dunaju 3175, sv. Štefan v Zagrebu 1680. Sledečih 26 kranjskih cerkva ima skupaj toliko prostora na tleh, kakor sama cerkev sv. Petra v Rimu: Samostanska v Stičini 972 kvadratnih metrov, ljubljanska stolnica 920, frančiškanska 791, šentpeterska 786, šentjakobska 777, nova v Kočevju 732, v Ribnici 704, v Šmartnem pri Litiji 62, ljubljanska uršulinska 600, zapuščena samostanska pri Kostanjevici 580, v Zagorju 574, Št. Vid nad Ljub 568, Brezje 540, Vrhnika 523, Dobropolje 522, Kranj 518, sv. Peter na Dvoru 510, Boh. Bistrica 487, Stara Loka 480, Velesalo 466, Novo mesto, kapit. 461, Crngrob 450, Trnovo v Ljubljani 430, Krka 430, Srca Jezusovega v Ljubljani 429, Št. Rupert 285. Teh 26 cerkva meri skupaj 15 147, torej še nekaj metrov manj kot tista v Rimu. Kdor ne verjame, naj gre merit! (Pri domačih cerkvah nismo šteli prostora v zakristijah, na korih, in tistih kapelah, ki so le z vrati zvezane z notranjščino cerkve.) Po teh podatkih bi pa človek pričakoval, ko pride v Rim, da bo našel še večjo cerkev. Toda oči človeka želó goljufajo. Sele potem, ko si jo človek od vseh strani ogleda, razvidi, da je res ogromna stavba, dasi se mu na prvi pogled ni zdela toliko. Da je res velika, vidi se iz teh števil, ki so popolnoma resnične. Če bi bila cerkev sv. Petra v Rimu polna, pa vendar le tako, da bi še vsi lahko poklekali, šlo bi vanjo 60.000 ljudi. Če bi šli vsi k darovanju (ali k „ofru“), trajal bi ta „ofer“ 5 do 6 ur.

Nekatere druge cerkve: Gornji grad 890 kvadratnih metrov, Lesce 435, Žužemberk 422, Cirknica 418, Radolice 417, Brusnice 399, Trebnje 395, Smarje 380, Raka 373, St. Jernej 362, frančiškanska v Novem mestu 359, Moravče 355, Št. Vid dol. 345, Srednja vas 342, mestna v Loku 330, Vače 316, Sv. Primož 277, Nova Štifta pri Ribnici 260, Metlika 252, Pleterje stara 250, uršulinska v Loku 250, Št. Jurij pod Kumom 246, sv. Florijana v Ljubljani 240, Slinovec 236, sv. Križ pri Litiji 233, Škocijan pri Mokronogu 228, Bučka 220, Dole 218, Križanke 196, Horjul 191, Št. Lambert 185, Dobovec 177, Svibenj 145, Polšnik 138.

Odpustki meseca maja 1903.

Da dobimo odpustke, moramo: 1.) imeti namen, da se hočemo odpustkov udeležiti; 2.) biti moramo v milosti božji; in 3.) storiti moramo dobra dela, ki jih cerkev ukazuje za odpustke. — Ukazuje pa navadno

cerkev za popolni odpustek: izpoved in sv. obhajilo in molitev v namen sv. očeta. Če je treba v namen svetega očeta moliti v določeni cerkvi, je to vselej posebe povedano.

1. *Petek, I. v mesecu.* Popolni odpustek: a) vsem vernikom, ki gredo k izpovedi in sv. obhajilu, nekoliko premišljujejo dobrotljivost presv. Srca Jezusovega in molijo v namen sv. očeta; udje bratovščine presv. Srca Jezusovega morejo dobiti popolni odpustek proti navadnim pogojem danes ali I. nedeljo; b) udom bratovščine sv. Reš. Telesa, v bratovski cerkvi, če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v farni cerkvi.

3. *Nedelja, I. v mesecu. Varstvo sv. Jožcfa. Najdenje sv. križa.* Udom brat. sv. rož. venca trije popolni odpustki: 1. če v bratovski kapeli molijo v namen svetega očeta; 2. če so pri mesečni procesiji; 3. če v bratovski cerkvi nekaj časa pobožno molijo pred izpostavljenim svetim Rešnjim Telesom. — En popolni odpustek: a) udom škapulirske bratovščine karmelske M. b. v bratovski ali farni cerkvi; b) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; c) udom brat. za duše v vicah danes, ali pa v osmini.

5. *Torek.* Popolni odpustek udom škapulirske bratovščine karmelske M. b. v bratovski ali farni cerkvi.

7. *Četrtek, I. v mesecu.* Popolni odpustek udom bratov. presv. Reš. Telesa v bratovski cerkvi, če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v farni cerkvi.

8. *Petek. Prikazen sv. Mihaela.* Popolni odpustek bratov. za duše v vicah, danes ali pa v osmini.

16. *Sobota.* Popolni odpustek udom škapulirske brat. karmelske M. b. v bratovski ali farni cerkvi.

17. *Nedelja. Sv. Paskal. Tretjerednikom* popolni odpustek v redovni cerkvi, kjer te ni, pa v farni cerkvi.

19. *Torek. Sv. Ivo. Tretjerednikom* popolni odpustek, kakor 17. dan t. m.

20. *Sreda. Sv. Bernardin Sienski. Tretjerednikom* popolni odpustek, kakor 17. dan t. m.

21. *Četrtek. Kristusov vnebohod.* Popolni odpustek: a) vsem, ki morejo dobiti odpustke rimskih štacijskih cerkva (glej 2. št.); b) udom bratov. naše ljube Gospé presv. Srca v bratovski cerkvi; c) udom rožnivenške bratovščine v katerikoli cerkvi; d) udom Marijine družbe; e) udom škapulirske bratovščine karmelske M. b. v bratovski ali farni cerkvi; f) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; g) udom družbe krščanskih družin.

25. *Ponedeljek.* Popolni odpustek udom škapulirske brat. karmelske M. b. v bratovski ali farni cerkvi.

30. *Sobota. Sv. Ferdinand. Tretjerednikom* popolni odpustek, kakor 17. dan t. m.

31. *Zadnja nedelja v mesecu. Binkošti. Tretjerednikom* vesoljna odveza. Popolni odpustek: a) udom rožnivenške bratovščine v katerikoli cerkvi; b) onim, ki nosijo višnjevi škapulir; c) ker je danes praznik bratovščine naše ljube Gospé presv. Srca, udom te bratovščine popolni odpustek danes ali v osmini, v bratovski cerkvi; d) vsem, ki trikrat na teden skupaj molijo sv. rožni venec.

Mesečne pobožnosti. 1) *Šmarnice.* Kdor hodi k šmarnicam ali pa sam zase vsak dan kaj moli v čast Materi božji, dobi vsak dan 300 dni odpustka, enkrat v mesecu pa popolni odpustek. 2.) *Devetdnevnica*

v čast sv. Duhu pred binkoštnim praznikom se začne v vseh farnih cerkvah v petek po vnebohodu, 22. maja. Kdor se vdeležuje devetdnevnice v cerkvi, more dobiti vsak dan 7 let in 7 kvadragen odpustka, popolni odpustek pa med devetdnevnico, ali na binkoštni praznik ali v osmini, ko gre k izpovedi in sv. obhajilu. Če se kdo ne more udeleževati devetdnevnice v cerkvi, dobi iste odpustke, če jo opravlja zase. — Prav ti odpustki proti enakim pogojem se dobé še enkrat, če kdo opravlja to pobožnost v čast svetemu Duhu v osmini po binkoštnih praznikih. (Leon XIII. 9. maja leta 1897.)

2.) Kdor gre po vrsti šest petkov ali šest nedelj pred praznikom presvetega Srca Jezusovega k izpovedi in sv. obhajilu in moli v namen svetega očeta v cerkvi, v kateri se ta praznik obhaja, dobi vselej popolni odpustek. Prvi izmed šestih petkov je osmi dan maja, in prva izmed nedelj je 10. maja. 3.) *Šestnedeljska pobožnost v čast sv. Alojziju* se začne v nedeljo dne 10. maja. Kdor šest nedelj po vrsti prejme zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa in kaj moli ali premišljuje ali drugače kaj dobrega stori v čast svetemu Alojziju, dobi vsako teh šest nedelj popolni odpustek. Ko bi pa kdo katero nedeljo ne mogel iti k svetemu obhajilu, bi moral pobožnost znova začeti.

V molitev se priporočajo:

Za cel mesec maj namen sv. očeta: Češčenje preblazene Device Marije.

Za posamezne dni: 1. Sv. oče, 2. Tržaška škofija, 3. Slovenci na tujem, da bi opravili velikonočno spoved, 4. „Vzajemna zavarovalnica“ zoper ogenj, da bi dobro vspevala, 5. Neka Marijina hči za ozdravljenje, 6. Neki duhovnik v mnogih potrebah, 7. Ricmanjski zaslepljenci, 8. Krščansko-socialna zveza, 9. Neki mladenič, da bi velikonočno spoved opravil in bi se popolnoma ne zgubil, 10. Verske razmere na Koroškem, 11. Krščanski posli, 12. Mladenič, ki veliko trpi v glavi, 13. Da bi vsi velikonočno spoved opravili, 14. Beneški Slovenci, 15. Zvestoba rimski stolici, 16. Afriški misijoni, 17. Družba sv. Petra Klaverja, 18. Škofovi zavodi, 19. Blagoslov poljskim pridelkom, 20. Družba treznosti, 21. Da bi nas Bog varoval neprevidene smrti, 22. Hudo bolan sin, 23. Ruski razkolniki, 24. Zmaga krščanskih načel, 25. Da bi Bog sovražnike sv. cerkve ponižal, 26. Na srcu in v glavi trpeča oseba, 27. Srečen izid sitne pravde, 28. Letošnji novomašniki, 29. Bosanski katoličani, 30. Naši birmanci, 31. Vsi našim molitvam priporočeni.

Ko smo že molitvene namene sestavili, dobili smo iz Steyerja na Gorenjem Avstrijskem še to-le prošnjo: Ponižno prošim, da bi v mesecu majniku vsi „Bogoljubovi“ bralci molili v čast sv. Jožefa za mojo bolno ženo, ki je neobhodno potrebna njenim šesterim nedoraslim otrokom. Moli naj se 19. dan meseca; če pa ni mogoče, pa katerikoli dan. Jaz sem preprost delavec v orožni tovarni in ob enem zvest katoličan. K. C. — Mi to bolno ženo in mater prav posebno toplo v molitev priporočamo. Vas pa, dragi rojak, prosimo, sporočite nam, ali vas je tam več Slovencev, ali morete k spovedi, če ne znate nemški, in kako bo kaj vaši ženi, kateri iz celega srca želimo ljubega zdravja.